

Kanada Magyar Ujság
 Kanada és az angol birodalom legelterjedtebb magyar lapja.
 Megjelenik: szombaton
 Előfizetési ára év \$3.00
 Kétféle országban \$3.60
 Szombati, Hódoltság és nyoma:
Winnipeg, Man.
 296 1/2 Main Street

Kanadai Magyar Ujság

Főszerkesztő: HORDÓSY IVAN Editor

Canadian Hungarian News
 Canadian Magyar Ujság
 is the leading Hungarian Newspaper with the largest circulation in the British Empire.
 Issued every Saturday
 Subscription Price
 In Canada \$3.00
 In foreign countries \$3.60
 Office and printing plant
 296 1/2 Main Street
Winnipeg, Man.

VOL V. EVFOLYAM

WINNIPEG, MAN., 1928. SZOMBAT NOVEMBER 3

NO. 45. SZAM.

Miért került szóba a királykérdés Magyarországon?

ARRA VONATKOZÓLAG, HOGY MI TETTE AKTUALISSÁ BETHLEN ISTVÁN GRÓF MINISZTERELNÖKNEK ÚTOLSÓ SZAMUNKBAN KÖZÖLT KIJELENTÉSÉT A KIRÁLYKÉRDÉSBEN, EGYIK MAGYARAZATUL MEGEMLÍTHETŐ, HOGY A LEGITIMISTA PÁRT JELELTJE, OT TÖ. IV. KÁROLY KIRÁLY FIA, MOST 16 ESZTENDŐS. EZ A KÖRÜLMÉNY AZÉRT FONTOS, MERT A HABSBURG HÁZ CSALÁDI TÖRVÉNYEI SZERINT A FERFI ÁGON EZ AZ ÉV A NAGYKORUSÁG ÉVE.

ITT A HALLOWEEN!

az angolok és amerikaiak mókái, bolondságai és legfőbbképp túrába menő calnytevésével egybekötött farangi mulatsága. Ilyenkor víz szaláposodik a gyerekeknek sok felöltött be is és maskarába öltözött, felcömögött tömeg hullámszik a kisebb-nagyobb városok utcáin egész Kanadaszerte. Pedig de másképp volt ez régen! Mert a Halloween valamikor nem volt ilyen vidám ünnepég Angolhonban, ahol már évszázadokkal ezelőtt megünnepelték azt a napot a kelták pogány papjai, a druidák. Halloween, mely eredetileg All Hallow's Eve, azaz október 31-ike mindenszentek előestéje volt, a halálra való féltelme volt a magyarázata. Ma már meggyöngült a szellemek uralma és különösen Amerikában — apró gyerekek pofozzák a titokzatos, kivilágitott süttőtököt a mulat, nevet a világ azon, amitől kilelte a hideg az emberreket a „rég jó világban“.

FELMENTETTEK SZABADOST

SZABADOS ISTVÁNT, AKIT SKIRHA MIKLÓS ELGAZOLÁSAVAL VADOLTAK, A TÖRVÉNYSZER A HÉTEN FELMENTETTE. SZABADOS MÁR SZABADLABON VAN.

HALÁLRAEGETT A FARMERCSALAD

Walter Heath farmer feleségével és gyermekével életét vesztette ki-gyulladt házában. A környékbeli tani tónó mindent elkövetett ugyan, hogy a cséplőmunkások segítségével megmentse a családot, azonban a tűz oly gyorsan elharapózott, hogy a segítség már későn érkezett. A szerencsétlenség Edmonton közelében történt.

ÖSSZEÜTKÖZT A HOMOKSZALITÓ VONAT ÉS AZ AUTÓ

EGY HOMOKSZALITÓ TEHERVONAT ÉS EGY FORD-KOCSI SASKATONON EGYIK UCCAKERESZTESÉNEL ÖSSZEÜTKÖZT. AZ AUTOMOBIL NÉGY UTASA SÜLYOS SÉRÜLESEKET SZENVEDTE, DE A HALÁLTOL CSODALATOSKÉPPEN VALAMÉNNYIEN MEGMENEKÜLTÉK.

A LIBERALISOK GYŐZTEK ARM RIVERBEN

AZ ARM RIVERBEN (SASK.) MEJEJTETT PÓTVÁLASZTÁSOKON DR. THOMAS WAUGH, A LIBERALIS PÁRT JELELTJE ÖTVENHÁROM SZAVAZATTÖBBSÉGGEL GYŐZT.

A HORVÁTOK VÉGSŐKIG MENŐ HARCOT HIRDETNEK A SZERBEK ELLEN

ZAGRAB, október 29. — Ötven horvát földműves és ipari munkás Eszéken tüntető négyülést tartott abból a célból, hogy a belgrádi politika ellen való eredményesebb küzdelem céljából egyesült horvát paraszt-párt és horvát demokrata párt szónokait hallgassa meg, azután pedig arra vonatkozólag hozzon határozatot, hogy minden erejüknek kifejtésével miként harcoljanak.

Az eszéki gyűlést a résztvevők ünnepnapnak tekintették: ünnepi ruhát öltöttek, jellegzetes nemzeti színekkel pompáztak, amelyek vidékenként különbözők. A gyűlésen a régi időbeli szerbek, akiket Trjanon csatolt Jugoszláviához, szintén nagy számban voltak jelen és horvát testvéreikkel egyek voltak a belgrádi kormány sorozatos bűneinek ostorozásában.

Nagy viaszhangja volt a három főszónok: Matak, Pribitcevic és Pernar beszédének. A három főszónok a három főcsoport képviselőiben tanult és egyöntetűen kijelentették, hogy a belgrádi uralomnak véget kell érnie Jugoszláviában, a horvátok és a velük egyesült csoportok képviselői addig nem fogadják el helyüket a belgrádi parlamentben, az érdekelte csoportok pedig addig nem folytatnak semmiféle politikai érintkezést a nagy-

szerbekkel, amíg nem rendelik el az új választásokat Jugoszlávia egész területén.

Az eszéki gyűlésen határozataikba ment, hogy a horvát parasztpárt és a horvát demokrata párt — mint egyesült ellenzék — a bulgárokkal együtt, Radics István harcat folytatja abból a célból, hogy a kiküzdendő nagy föderációban mindenki egyenlően osztályokodjék a jogokban.

HALOTTAK ESTÉJÉN

A lelkem hazaszáll egy temető kertbe,
 Ahol jó szüleim vannak eltemetve.
 Három sírban fekszik: kiket úgy szerettem:
 Édesapám, Anyám, szeretett hitvesem.
 Tudom, be van növe gyepel sírhalmotok,
 Kakukkfű, télizöld virít már rajtatok.
 Elváltam tőletek messze idegenbe,
 Nem gyujthatok gyertyát az esti sötétbe.
 De gondolatimba ottlétez veletek,
 Szívem sóhajával kereslek benneteket.
 Érettetek is száll imám, testvéreim,
 És kik már porladtok, kicsi gyermekeim.
 Vajjon, térdelek-e még sírtok előtt?
 Megadja-e Isten nekem azt az időt?
 Vándortársaim, gyertek gyujtsatok ma gyertyát,
 Keressé fel kiki a maga sírhalmát.
 Tudom, egy síncs közöttük, akinek ne volna,
 Egy kedves halottja, egy kedves sírhalma.
 Azoknak is gyujtsunk, kiket elfeledtek,
 Akik vitézül a harcúeren elesetek,
 Akiknek azóta tán fejfájuk sincsen,
 S nem domborul sírjuk a temető kertben.
 Szeretszék feküsznek, idegen hant alatt,
 Mondjunk értük imát s könnyebben nyugszanak.
 Merüljünk ez estén buzgó imádságba,
 És gondoljunk minden életünk sorsára,
 Amely nem biztosabb, mint a földnek férége.
 Bármikoron eleshetünk, minden órában, percben!
 Azért gyujtsunk a szívünkben holtainkért lángot,
 Hallgassa meg az ég Ura egyszerű imánkat.
 Adjon minden megholtaknak örök üdvösséget,
 Az élőknék szeretetet, áldást, békességet.

Z. J. IMRE, Macleod, Alta.

MONTREALBAN KANADA KÉT POLITIKAI VEZÉRE

BENNETT, A KANADAI KONZERVATIV PÁRT VEZÉRE MONTREALBA ERKEZETT, HOGY KELETKANADAI POLITIKAI KÖRUTJAT MEGKEZDJE.

UGYANCSAK E HÉTEN VÁRJAK MONTREALBA KING MINISZTERELNÖK MEGÉRKEZÉSÉT IS, AKI TUDVALEVŐLEG AZ UTOLSÓ KÉT HÓNAPOT EUROPA-BAN TÖLTÖTTE.

CSEH TANÁROK A SZLOVÁK MIATYÁNK ELLEN

Az érsekújvári állami polgári iskolához csupa cseh tanárokat neveztek ki, akik nem igen vannak inyára a szlovákoknak, részint, mert vallástalanok. A szlovák papok elrendelték, tehát az iskolás gyermekeknek, hogy az iskolában minden tanítás óra kezdetén, amikor belép a cseh tanár, imádkozzák el szlováku a Miatyánkot. Hetek óta tart már ez az állapot. A cseh tanárok tiltakoznak a Miatyánk ellen, fenyegetőznek, a tanulók azonban kijelentették, hogy hitoktatásuk rendelték el nekik az imádkozást, ők tehát teljesítik. Míába tiltották el az osztályfőnökök, hiába adta ki a tanári konferencia szigorú tilalmát az imádkozás ellen az igazgató, a tanulók továbbra is állhatatosan óráról-óra elmondják a maguk Miatyánkját. Az igazgatóság most felettes batósága útján a kormánynak tett jelentést az ügyről s a cseh tanárok abban bizakodnak, hogy a kormány majd az egyházi felettes hatóságok útján eltiltatja a szlovák imádkozást. A Hlinka-féle renegátoktól kitélik az is, hogy maguk fognak a vallástalanoknál eljárni, hogy ne ragaszkodjanak annyira a szlovák anyanyelvhez és a Miatyánkhöz.

RÖVIDESEN KÉSZEN LESZ A NAPTARI!
 KÜLDJE BE AZ ÖTVEN CENTET A NAPTARRAI!

MEG AKARTAK GYLKOLNI A SZERB KIRALYT

SANDOR, SZERB KIRÁLY ELTARTOZTATTAK, ALLITOLAG A LEN TITKOS MERENYLETET FEDEZTEK FEL A HÉTEN. A MERENYLET TERVEZŐJÉT, KRISTOVICS MACEDON POLITIKUST LE-

LEVEL A SZERKESZTŐHÖZ

TORONTO, október 20

A Kanadai Magyar Ujság
 Tekintetes Szerkesztőségnek.
 296 1/2 Main St. Winnipeg, Man.

A folyó hó 20-iki számukban olvastam az Ujváry ügyel kapcsolatban Istvánffy Miklós, szövetségi titkár nyilatkozatát, amelynek személyem ellen irányuló éle kénysszerit arra, hogy az ügyel foglalkozzam és kérem jelen leveletem legközelebbi számban közölni sziveskedjenek.

Kétségbe vonom azt, hogy Istvánffy titkár urnak módja lett volna, — mint ahogy azt nyilatkozatában hang szulozza az eset részleteivel megismerkednie, mert remélem, hogy annyira a hivatása magaslatán áll, hogy ha a tényleges helyzetet ismerné, nem állítana a tényeknek meg nem felelő dolgokat.

hos ugy levelekben, mint személyesen, tehát Istvánffy ur esen a téren is igen grengen informáltatta magát. Tudomásom szerint egy hajótársaság tartott Ujváry irodájában vizsgálatot és ez alkalommal Ujváry egyáltalában nem volt képes igazolni, hogy a pénzküldemények elmentek volna. De a vizsgálatot megejő tisztviselő arra az állápontra helyezkedett, hogy az Ujváry és a küldő ügye és tekintve, hogy a társaság ezért felelősséggel nem tartozik nem is tartja szükségesnek a beavatkozást.

Befejezésül még azt szeretném hoz száfiani, hogy tekintve, hogy nem célom bárkivel is hírlapi vitába bocsátkozni, lévén ez kizárólag Ujváry privát ügye, kérem, hogy a jövőben rám vonatkozó kijelentéstől tartózkodni, annál is inkább, mert Ujvárynak módjában van ellenem illetékes forrúnál eljárást indítani, ha gondolja, hogy ha a tényleges helyzetet ismerné, vádjaim a valóságot nem fednék.

WILCZEK SANDOR

A szerkesztőség megjegyzése: A Kanadai Magyar Ujság október 20-iki számában leközölt Istvánffy Miklós féle nyilatkozat kapcsán leszógeztük azt, az álláponatunkat, hogy mi Ujváry fizeteli ügyeivel tovább foglalkozni nem óhajunk. Bár álláponatunkat ez ügyben továbbra is fenntartjuk, a körrekt eljárás miatt kötelességünknek érezzük, hogy ugyanakkor, amídon a Wilczek Sándort megadóval levelet leközöltük, Wilczek Sándornak ugyan azon alkalmat megadjuk arra, hogy ugyancsak a nyilvánosság előtt sajtó magat és eljárását megvédje.

Minden további követkevnca levonásáért — ezuttal tartózkodni kívánunk.

MEGINT „ZSIDÓZTAK“ MAGYAR ORSZÁGON

Budapesten és Debrecenben az elmúlt héten az egyetemi ifuság ismét zsidóellenes tüntetéseket rendezett. A magyar ifjuságnak fogalma sincs róla, milyen rettenetes sokat árt a külföldön Magyarország nevének hasonló cselekedeteivel. A külföldi sajtó nagyrésze amugyis magyarelleses és a zsidókérdés megoldásának ez a teljesen helytelen és balkáni értelmezése csak újabb tápot ad a zsidóellenességnek arra, hogy bennünket tovább támadjanak. Jó volna ezeket a szempontokat figyelembe venni azoknak is, akik félremagyarázott hazafiaságból a diákság zsidóellenes tüntetéseit a háttérből irányítják.

Kanadai Magyarok Karácsonyi Társasutazása

INDULÁS NEW YORKBÓL: december 8-án.
 HALIFAXBÓL: december 10-én.

Csoportvezető: HORDÓSY IVAN
 Hajónk: „BALTIC”, 24 ezer tonna.
 WHITE - RED STAR LINE

MÁR CSAK 4 HET VAN AZ INDULÁSIG — KÜLDJE BE IRATAIT ÉS FOCLALJA LE HELYÉT MEG E HÉTEN!
 KÉRJEN RÉSZLETES INFORMÁCIÓT!